IRONY: THE ARM OF A SKILFUL INTELLECTUAL

Sonia Livia GREC
University of Oradea

Abstract: The writer Titus Popovici, a keen supporter of the decade, becomes after 1989 an active objector of the death nomenclature. With a complex personality, a pure intelligence of the written word, Titus Popovici has the great ability of using the irony in the most complex and deep way. He uses this ruthless sword both in his propagandist writing and also in his post- decembre novels. Great personalities of the didactor regime are roughly satirised, especially after the 1989s , when the writer can express himself freely, without deceiving the censor. Consequently, the thrill of the irony is felt in every single character and also his world, having a huge influence in his work.

Keywords: Titus Popovici, communism, duplicity, psichology, irony, simplicity.

Reprezentând la origine o „vorbă, frază, expresie, afirmaţie care conţine o uşoară batjocură la adresa cuiva sau a ceva, folosind de obicei semnificaţii opuse sensului lor obişnuit; zeflemea, persiflare”[1], ironia a pătruns din cele mai vechi timpuri şi mediile literare. Fiind în esenţă un proces de autoapărare, ironia presupune multă iscusinţă şi o inteligenţă vie. Ea se opune unor sentimente, cum ar fi însingurarea, tăcerea, resemnarea şi oferă celui care o deţine o charismă aparte. Constituind în esenţă un antonim al melancoliei, ironia trebuie să fie desăvârşită, ea construindu-se şi utilizându-se doar în momentele propice, ducând altfel la ştirbirea sensului ei, la obişnuinţă şi plictis. Constând într-un mecanism de gândire dificil, un exerciţiu de inteligenţă rară, ironia nu e accesibilă oricui, în consecinţă strădania de a contura persiflări şi eşecul acestui proces duc la căderea în ţinutul penibilului, al situaţiilor jenante.

În acest sens vine şi contribuţia antichităţii, care consideră ironia: „o figură care constă în a spune voluntar contrariul a ceea ce se doreşte să se înţeleagă, privând cuvintele sau propoziţiile de valoarea lor reală sau completă, de obicei printr-un element ajutător cu rol de semnal: ton, gest, aer ironic.”[2] Având ca impuls tendinţa ironicului de a se apăra, de a sugera prin jocuri de cuvinte adevărul, ea poate duce, din neglijenţa şi stângăcia celui care o transmite, la jigniri şi lezări gratuite. Un fapt cert e că ironia trebuie să deţină la bază norme morale, iar explicarea şi disecarea ei îi secătuieşte sensul şi fascinaţia. Fără a putea fi identificată întotdeauna cu sarcasmul, zeflemeaua, pamfletul, satira sau persiflarea, ironia ilustrează revolta, frustrarea şi nemulţumirea creatorului ei.

Văzută de Vera Călin ca „o stare de contemplaţie superioară”, această abilitate de o fineţe necesară denumeşte şi : „facultatea deţinătoare a puterii de a anihila, a răsturna, a redimensiona o realitate care – ca simplă înfrângere a eului – suportă a fi modelată şi remodelată fără încetare.”[3] Sub diferitele sale forme, ea poate fi utilizată în diverse scopuri, existând ironie despre lucruri, despre oameni, autoironie, fără a epuiza capacitatea ei de a se plia anumite situaţii şi persoane. Referindu-se la ironizarea propriei persoane, Vladimir Jankelevitch afirma: „Ca să faci umor despre propriul tău corp ca despre un lucru din exterior

[1] *Dicţionarul explicativ al limbii române*, ediţia a II-a, Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic, 1998.
[2] Popa, Marian, *Comicologia,* Bucureşti, Editura Semne, 2010, pag. 216.
[3] Călin, Vera, *Romantismul,* Bucureşti, Editura Univers, 1970.

BDD-A21924 © 2014 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:56:18 UTC)

trebuie să fii Epictet; trebuie să fii un erou al ironiei."[4] Tot el este cel care surprinde strânsa legătură dintre programul ironiei şi programul conştiinţei, adăugând un ultim fapt discutabil: „A ironiza înseamnă a alege dreptatea."[5] De la sine înţeles e că mediul în care sunt redate ironiile necesită un anumit climat, dat de statutul persoanelor prezente şi, cu precădere, de capacităţile intelectuale ale auditoriului.

În ceea ce priveşte implicarea ironiei în sfera literară, ea a fost utilizată intens în perioada comunistă, pentru a facilita transmiterea unor realităţi crude interzise. Trecând de cele mai multe ori de bariera cenzurii, datorită nu doar conceperii ei desăvârşite, ci şi mulţumită existenţei unor cenzori cu o iscusinţă literară scăzută, în marea lor majoritate. Ironia devine astfel un instrument de mascare, inaccesibil cenzurii, prin urmare scriitorul are satisfacţia înfruntării regimului dominat, atacând astfel injusteţea şi nedreptăţile comise.

Profitând de caracterul său subversiv şi deţinând o inteligenţă evidentă, de netăgăduit, Titus Popovici va utiliza în operele sale procedeul ironiei. Întreaga creaţie literară a prozatorului, de la debut până la operele postume, este străbătută de un iz permanent de zeflemea, persiflare şi sarcasm. Paradoxul e răvăşitor, până în '89 ironiile sunt adresate nu doar conducerii, ci mai ales propriei persoane, păstrându-se în limitele respectării programului comunist, însă după revoluţie va întoarce armele împotriva grupării care l-a favorizat în permanenţă. Gheorghe Grigurcu analizează procedeul ironiei la Titus Popovici, vizând o relaţie între ironie, istorie şi etic: „Arma redutabilă pe care o foloseşte Titus Popovici este ironia. O ironie retrospectivă din punct de vedere istoric şi etic, vărsată însă în prezentul etern al prozei beletristice."[6]

Supranumit de Dan C. Mihăilescu „un egocentric luxuriant în cinism şi arghirofilie"[7], Titus Popovici are permanenta tendinţă de a-i batjocori pe mai marii puterii, luând în derâdere beneficiile incomensurabile de care se bucura (i se pare puţin că are întâietate la Spitalul Eliasn sau că i se oferă o bursă în State). La caracterul ironic al numeroaselor pagini din proza sa face referire şi Ion Vitner, asociind ironia cu umorul şi sarcasmul, deoarece, menţiona criticul, este o „cantitate de umor, vervă ironică, sarcasm biciuitor, pe care proza sa o deţine. Şi râsul lui Titus Popovici este extrem de nuanţat. Ironia lui poate utiliza din plin burlescul, ca în scena recepţiei din subsolul prefecturii, dar poate fi şi serioasă, amară, tragică."[8]

În volumul *Povestiri,* din 1955, ironia vădită a autorului conferă un plus de dinamism şi contribuie la caracterizarea personajelor. Cu precădere Gusti Iluţ e reprezentantul unui caracter dominant, capabil de mari şiretlicuri verbale. Astfel, îi va pune în cumpănă inclusiv pe mai marii satului, tovarăşul Jurca de la partid aflându-se în dificultatea de a nu-i înţelege uneori intenţiile adevărate. În spatele ironiei subtile a personajului se ascunde omul simplu, evitat de unii semeni pentru francheţea sa, dar apreciat la adevărata-i însemnătate: „Să vorbeşti cu Gusti Iluţ? Tocmai cu el... Jurca de bună seamă nu ştie cine-i Iluţ..."[9] Datorită subtilităţii sale şi finalul povestirii rămâne unul deschis, sugestia insuflându-ne ideea că personajul va împărtăşi în cele din urmă crezul comunist.

Cu o şi mai profundă putere de a satiriza şi a sugera ne apare Baci Jurca, comunist convins încă din perioada aflării partidului în ilegalitate. Prin asprimea vorbelor pe care le aruncă celor vizaţi se bucură de notorietate şi în rândul fruntaşilor de la conducere. Spre deosebire de Gusti Iluţ, Baci Jurca conturează o ironie cu un aspru caracter umoristic, remarcabilă fiind scena în care îl analizează pe unul dintre secretarii de la judeţ: „Ia te uită

[4] Jankélévitch, Vladimir, *Ironia,* Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1994, pag. 22.
[5] Ibidem, pag. 32.
[6] Grigurcu, Gheorghe, *Duplicitatea lui Titus Popovici*, în România literară, nr. 47/2000.
[7] Mihăilescu, Dan C., *Literatura română în postceauşism*, Iaşi, Editura Polirom, 2004, pag. 390.
[8] Vitner, Ion, *Prozatori contemporani,* Bucureşti, Editura pentru literatură, 1961, pag. 163.
[9] Popovici, Titus, *Povestiri,* Bucureşti, Editura Tineretului, 1955, pag. 21.

BDD-A21924 © 2014 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:56:18 UTC)

cum s-a îmbrăcat, parcă-i ambasador. Pe vremuri n-ar fi purtat cravată în ruptul capului. Zicea că-i modă burgheză."[10] Eugen Simion consideră că între trăsăturile definitorii ale prozatorului Titus Popovici stă şi aspectul legat de o utilizare ingenioasă a ironiei: „prozator cu peniţa sigură, cu spirit de observaţie, cu simţul umorului şi vocaţie satirică."[11]

În romanul imediat următor predilecţia pentru ironie şi umor dăinuie. Romanul *Străinul* este văzut de unii critici ca „o satiră plină de sarcasm"[12], implicând în proporţii variabile tendinţe ale dramei cu accente comice. Complexitatea personajului Andrei Sabin permite situarea acestuia în sfera tinerilor dezgheţaţi, atât politic, cât mai ales psihologic. Eugen Negrici subliniază coordonatele prin care personajul impresionează şi reţine: „prin postura sfidător juvenilă, prin sarcasmul demistificator şi prin idealismul intransigent al principiilor şi convingerilor ilustrează [...] inadaptabilul superior şi, firește, neînţeles."[13] La fel ca şi creatorul său, şi Andrei e un neînţeles în lumea pe care o compune, un intelectual inadaptat, care îşi doreşte salvarea prin cuvânt. Numeroase sunt realităţile pe care prozatorul le-a putut îngloba în acest roman cu ajutorul ironiei şi al sugestiei, motivând în faţa cenzurii că pasajele în cauză nu necesită eliminarea, ele constituind fragmente satirice inocente. Şi cum cuvântul tovarăşului Titus Popovici era adesea literă de lege, incursiunile subversive îşi găsesc locul, ori de câte ori scriitorul le consideră trebuincioase.

Şi prin utilizarea repetată a ironiei, persobajul central primeşte un aer de superioritate, având vrednicia de a-şi exterioriza impulsurile psihologice în varii forme ascunse. Prin caracterizarea directă, făcută de autor, Titus Popovici dezvoltă o gamă felurită de personaje puse într-un con de umbră, personaje construite cu uşurinţă datorită capacităţii sale de a ironiza şi a lua în derâdere. Ca atare, ironia vine din interior, prin acţiunile şi discursul personajelor, dar şi din exterior spre interior, prin pecetea pusă de autor unor persobaje.

Trei ani mai târziu, prin romanul *Setea*, roman complementar *Străinului*, Titus Popovici reconfirmă slăbiciunea sa pentru sugerarea unor fapte şi trăsături, cu ajutorul jocurilor de cuvinte. Atitudinea Anei Moţ, personaj captivant care înglobează calităţile ţăranului desăvârşit, făureşte în roman pagini întregi de o reală calitate ironic-umoristică. Scene derizorii creează prozatorul în tentativele eşuate ale ţărăniştilor de a se salva şi de a-şi salva bunurile. Chiar şi Mitru Moţ, comunist convins, se poate „bucura" de o accentuată satirizare din partea autorului, aceasta rezultând şi din contrastul aparenţă-esenţă, în cazul său. Frenezia improprietăririi cu pământ a ţăranilor din Lunca, precum şi diversitatea de reacţii din partea acestora fac şi ele obiectul unor pasaje izbutite artistic, girate de substratul ironic al creatorului lor. E de la prima la ultima pagină un filon subversiv, ascuns de o „vervă comică apropiată de pamflet."[14]

În *Setea* uimeşte nu doar prezenţa repetată a ironiei, ci şi conotaţiile uneori virulente ale limbajului. La această latură stilistică a scrierii se referă şi Marian Popa când conchide: „Stilul e uneori detaşat-ironic, notaţia exactă şi energică, nudă şi crudă atunci când trebuie; nu sunt omise particularităţile dialectale."[15] Un amalgam de ironie, narcisism şi grotesc regăsim şi în *Moartea lui Ipu*, nuvelă-parabolă datând din 1970. Ochii ageri ai copilului de paisprezece ani transpun notabilităţile satului într-o lumină stranie a imposturii şi preamăririi proprii. Prin

[10] Ibidem , pag. 53.
[11] Simion, Eugen, (coordonator), *Dicţionarul general al literaturii române,* Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic, 2004, pag. 392.
[12] Ştefănescu, Alex. *Istoria literaturii române contemporane 1941-2000*, Bucureşti, Editura Maşina de Scris, 2005, pag. 280.
[13] Negrici, Eugen, *Literatura română sub comunism,* Bucureşti, Editura Fundaţiei Pro, 2003, pag. 133.
[14] Damian, S., *Direcţii şi tendinţe în proza nouă,* Bucureşti, Editura pentru Literatură, 1963, pag. 77.
[15] Marian Popa, *Istoria literaturii române de azi pe mâine,*vol I, Bucureşti, Editura SemnE, 2009, pag. 915.

BDD-A21924 © 2014 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:56:18 UTC)

analogie, Ipu devine eroul operei, în antiteză cu personajele de rang superior, care se doresc a fi de neînlocuit. E un pamflet de primă mână, sugerând pustiirea sufletească a unora, întâietatea foloaselor materiale şi a popularităţii. Cu ironie se şi autocaracterizează acest personaj remarcabil, un Andrei Sabin în devenire: „Sunt cel mai mare poet al ţării, alături de Mihai Eminescu; dar deosebirea dintre noi este că el e un clasic, iar eu sunt un modern. Mie nu-mi place să cânt frumuseţea, sunt de părere că ea trebuie păstrată în ascunzişul sufletului.”[16]

Din nefericire însă, ironia e dusă pe alocuri la bariera grotescului, iar limbajul e trivial pentru un copil. Faţă de apariţiile anterioare, *Moartea lui Ipu* are o forţă puternică a sugestiei, anumite pasaje făcând trimitere la speciile lirice, graţie descrierii amănunţite şi figurilor de stil. Liviu Leonte pomeneşte de o detaşare a autorului faţă de propria-i postură de narator: „Autorul se detaşează prin ironie amestecată cu simpatie de viziunea povestitorului care dilată realitatea, o receptează, cel puţin în partea iniţială, într-o succesiune căutată de metafore.”[17] Dacă e să punem personajul Ipu în concordanţă cu conceptul de ironie, întreaga sa existenţă e marcată fatal de o ironie a sorţii. O ironie e să îţi doreşti să mori, să ţi se simuleze înmormântarea, iar în momentul destinat execuţiei să îţi fie refuzată această năzuinţă. O ironie e şi să te întristezi că nu ai fost ucis, mai ales pentru o faptă pe care nu ai comis-o. Dincolo de interesul pentru sarcasm şi ironie, se relevă prin acest final caracterul desăvârşit al celui mai modest om din sat.

O altă turnură şi un nou scop va lua utilizarea ironiei în literatură, pentru operele publicate de Titus Popovici după '89. Devenirea din oportunist în subversiv şi predilecţia pentru specia mărturisirilor, îi va oferi lui Titus Popovici un bun prilej de utilizare abundentă a paletei unor procese de gândire, cum ar fi: ironia, sarcasmul, satira, umorul negru şi multe alte ramificaţii ale acestora. Imediat după lovitura de stat din decembrie '89, Titus Popovici lasă frâu liber adevăratelor credinţe şi , fără nici un compromis, divulgă în romanul *Cutia de ghete* atrocităţile comise de Partidul Comunist. Cu sarcasm descrie existenţa cotidiană perimată a familiei Pop, Ion şi Maria luptând pentru conceperea unui copil dorit de atâţia ani. De acelaşi regim satiric ţin şi munca neîncetată la fabrică, descrierea condiţiilor inumane din spitale, paloarea psihologică a personajelor, existenţe terne care nu reprezintă nimic în societatea vremii. Alături de comicul unor situaţii se aşează tragedia naşterii copilului mort, cadavrul fiind depozitat cu nonşalanţă într-o cutie de ghete. O ironie scandaloasă a sorţii rezultă din postura demonică în care se află protagonistul, care, călătorind în tramvai cu cutia în braţe, e suspectat de cetăţenii circumspecţi că ar fi furat carne de undeva.

Banalitatea sorţii prinde contur în încercările eşuate ale tatălui de a-şi vedea soţia şi fiica, în primele patru zile după naştere. Motivele nereuşitei sunt hilare, starea de ebrietate a portarului de la spital fiind unul dintre ele. Cert este că şi de această dată ironia contribuie marcant la prezentarea unor fapte clare, care necesită formele potrivite pentru a putea fi exprimate. Romanele apărute după moartea scriitorului, în 1998, sunt scrieri care fără valoarea ironică nu ar fi avut aceeaşi însemnătate literară. Trebuie menţionat din capul locului că în cele două romane postume revolta prozatorului împotriva conducerii comuniste e vădită, fără a mai fi nevoie de sugestie şi parabolă, iar ironia subtilă devine explicită pe alocuri, ştirbind astfel latura ei tăinuită.

Disciplina dezordinii, primul roman publicat, divulgă cu nonşalanţă ilegalităţile din obsedantul deceniu, ironizând în permanenţă figurile politice centrale, cum ar fi soţii Ceauşescu, Gheorghe Gheorghiu Dej şi Ana Pauker. De un comic veritabil e scena redării

[16] Ungureanu, Cornel, *Proza românească de azi,* Bucureşti, Editura Cartea Românească, 1985, pag. 320.
[17] Liviu Leonte, *Prozatori contemporani*, vol. I, Iaşi, Editura Junimea, 1984, pag. 98.

BDD-A21924 © 2014 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:56:18 UTC)

ultimei plenare din 12 decembrie 1989, prilej de ironii, farse şi sarcasm pentru scriitorul care adunase deja multe compromisuri. Ironia se îndreaptă şi spre scriitorii vremii, în pofida faptului că, Titus Popovici era unul dintre prozatorii oportunişti bine văzuţi. Autoironia este practicată, scriitorul realizând un adevărat compendiu al principalelor momente politice din existenţa sa. I s-a reproşat deseori depăşirea unei bariere morale în conturarea personajelor: „În dorinţa de a-şi înjosi personajele care l-au „cinstit" o viaţă, memorialistul coboară tonalitatea pemfletară până la nivel de closet."[18], „Excesul pamfletar al lui Titus Popovici deformează linii care nu merită întotdeauna a fi deformate."[19]

În acelaşi an 1998 apare şi *Cartierul Primăverii* (*Cap sau pajură*), păstrând în mare parte personajele din scrierea anterioară. Lupa prozatorului e îndreptată spre personalităţile politice marcante, divulgând cele mai intime taine, cu scopul de a epata. Cu umor negru, dând dovadă de un „comic irezistibil"[20], scriitorul imaginează la finele fiecărui capitol o discuţie cu un critic fictiv, care îi analizează cu obiectivitate opera. Prin intermediul acestui critic, Titus Popovici îşi reproşează minuţios aceste opere: „inadecvarea vocii auctoriale, tendinţa de a desfiinţa prin grotesc unele personaje, comentariul ironic."[21] Compus din capitole disparate ca subiect, romanul frapează la publicare şi revoltă prin duplicitatea scriitorului. La acest contradictoriu din sfera literaturii lui Titus Popovici se referă şi Gabriel Dimisianu când enumeră tarele unui astfel de caracter oscilant: „Erau cunoscute ricanările lui Titus Popovici, cărţile, glumele lui pe seama ştabilor, luarea în râs, în convorbiri particulare, a solemnităţilor îngheţate la care participa, gura lui slobodă şi ireverenţiozităţile pe care le emitea dezinvolt, atât de sfidătoare încât unora le păreau provocări, erau cunoscute acestea, dar şi ce scrisese era cunoscut, ca prozator, ca articlier, ca autor de discursuri şi ca scenarist de film."[22]

Constanta istorico-politică e aceeaşi ca în romanele anterioare, însă satira atinge dimensiuni majore, lăsând să se întrevadă adevăruri nespuse până la cea vreme: „Fervoarea cu care scrie Titus Popovici a rămas, însă, aceeaşi. Arhitectura (arhitextura) cărţii are ceva din tensiunea unui edificiu baroc."[23]

Din cele redate mai sus se desprinde rolul marcant al ironiei în proza lui Titus Popovici, cu unele fluctuaţii de intensitate, ghidate de perioada în care a apărut opera. Fără o capacitate rară de a mânui sugestiv ironia, întrega operă a scriitorului ar fi scăzut în complexitate şi expresivitate.

Bibliografie selectivă

Călin, Vera, *Romantismul,* Bucureşti, Editura Univers, 1970.

Croitoru, Dan, *Cronica unei ,,iepoci",* în *România literară,* nr. 7/1999.

Damian, S., *Direcţii şi tendinţe în proza nouă,* Bucureşti, Editura pentru Literatură, 1963.

Dimisianu, Gabriel, *Un Procopius român*, în *România literară,* nr. 28/1998.

Grigurcu, Gheorghe, *Duplicitatea lui Titus Popovici*, în *România literară,* nr. 47/2000.

Jankélévitch, Vladimir, *Ironia,* Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1994.

Leonte, Liviu, *Prozatori contemporani*, vol. I-II, Iaşi, Editura Junimea, 1984.

[18] Mihăilescu, Dan C., Literatura română în postceauşism, Iaşi, Editura Polirom, 2004, pag. 394.

[19] Ungureanu, Cornel, *Proza românească de azi,* Bucureşti, Editura Cartea Românească, 1985, pag. 316.

[20] Ştefănescu, Alex. *Istoria literaturii române contemporane 1941-2000,* Bucureşti, Editura Maşina de Scris, 2005, pag. 288.

[21] Manolescu, Nicolae, *Istoria critică a literaturii române. 5 secole de literatură.* Piteşti, Editura Paralela 45, 2008, pag. 982.

[22] Dimisianu, Gabriel, *Un Procopius român*, în *România literară,* nr. 28/1998.

[23] Croitoru, Dan, Cronica unei ,,iepoci", în România literară, nr. 7/1999.

BDD-A21924 © 2014 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:56:18 UTC)

Manolescu, Nicolae, *Istoria critică a literaturii române. 5 secole de literatură.* Piteşti, Editura Paralela 45, 2008.

Mihăilescu, Dan C., *Literatura română în postceauşism,* Vol. I, *Memorialistica sau trecutul ca re-umanizare,* Iaşi, Editura Polirom, 2004.

Negrici, Eugen, *Literatura română sub comunism. Proza,* Bucureşti, Editura Fundaţiei Pro, 2003.

Popa, Marian, *Comicologia,* Bucureşti, Editura Semne, 2010.

Popa, Marian, *Istoria literaturii române de azi pe mâine,* Bucureşti, Editura SemnE, 2009.

Popovici, Titus, *Străinul,* Timişoara, Editura Facla, 1955.

Popovici, Titus, *Setea,* Bucureşti, Editura Tineretului, 1958.

Popovici, Titus, *Cutia de ghete*, Ploieşti, Editura Elit comentator, 1990.

Popovici, Titus, *Cartierul primăverii. Cap sau pajură,* Bucureşti, Editura Maşina de scris, 1998.

Popovici, Titus, *Disciplina dezordinii*, Bucureşti, Editura Maşina de scris, 1998.

Popovici, Titus, *Mecanicul şi alţi oameni de azi,* 1951.

Popovici, Titus, *Povestiri*, Bucureşti, Editura Tineretului, 1955.

Popovici, Titus, *Moartea lui Ipu*, Bucureşti, Editura Albatros, 1970.

Simion, Eugen, (coordonator), *Dicţionarul general al literaturii române,* Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic, 2004.

Ştefănescu, Alex. *Istoria literaturii române contemporane 1941-2000*, Bucureşti, Editura Maşina de Scris, 2005.

Ungureanu, Cornel, *Proza românească de azi,* Bucureşti, Editura Cartea Românească, 1985.

Vitner, Ion, *Prozatori contemporani,* Bucureşti, Editura pentru literatură, 1961.

BDD-A21924 © 2014 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:56:18 UTC)